

autora se opírá o detailní analýzu jednotlivých problémů – mnohé poznatky tak budou mít do budoucna jistě formativní charakter. Hutný text je vhodně prokládán množstvím tabulek, které práci jednoznačně okysličují. Recenzovaná publikace jednoznačně patří k tomu nejlepšímu, co se v posledních letech na knižních pultech k tématu stalinismu objevilo.

Závěrem si přesto neodpustím jedno povzdechnutí. Specifika ruského knižního trhu jsou sice kapitolou samou o sobě, ale náklad 1 500 kusů představuje dnes u vědeckých titulů (bohužel) běžný standard. Vezmeme-li v úvahu „povinné výtisky“ pro nekonečnou řadu ruských institucí, jedná se navíc i v případě takto mimořádné publikace o čirou dobročinnost.

František Bahenský (EÚ AV ČR, v. v. i.)

Rumyana Georgieva, BULHAŘI V ČECHÁCH. KULTURNÍ CHARAKTERISTIKY, IMIGRAČNÍ PROCES A SPOLEČENSKÁ INTEGRACE V SOUČASNÉ DOBĚ. FHS UK, Praha 2011, 177 s.–

Publikace Rumyany Georgievové se věnuje zhodnocení dlouhodobých výzkumů bulharské národnostní menšiny žijící v ČR. Sama autorka je bulharské národnosti, můžeme tedy říci, že se ve své práci zaměřila na „vlastní“ skupinu. Takový postup s sebou přináší řadu výhod, především z jazykového a kulturněhistorického pohledu, ale zároveň se mohou objevit některá úskalí – příslušník té které etnické skupiny má tendenci pojímat některé věci jako běžné a nezajímavé (všední) a při svém výzkumu je vynechávat či přehlížet, nebo naopak klást na vybrané problémy zvláštní

důraz, který neodpovídá objektivní realitě z důvodů existence např. národních stereotypů apod. Rumyana Georgievová je sice velmi mladá autorka, ale můžeme již na tomto místě konstatovat, že se jí podařilo vše dobře vyvážit a vytvořit publikaci opravdu na úrovni. Jedním z důvodů tohoto úspěchu je bezesporu velmi dobrá orientace autorky v současných teoriích výzkumů migrací, procesů jako akulturace či integrace, apod.

Úvod knihy obsahuje srozumitelné objasnění základního okruhu otázek, na něž se autorka při svých výzkumech soustředila. V první části, *Integrace z hlediska státních politik*, se hlouběji noří do velmi složitě, neustále se měnící a zdaleka ne vždy logické a funkční problematiky přístupu České republiky k imigrantům, k vlastním národnostním menšinám a pokusu motivovat vzdělané a odborně zdatné pracovníky k příchodu k nám – projekt tzv. zelených karet. Tento oddíl je relativně hodně teoretický a autorka se spíše snaží předkládat některé současné odborné názory na danou problematiku, aniž by je sama výrazněji komentovala. To ale neznamená, že nepozorňuje na některé zásadní nedostatky zákonného rámce ČR v přístupu k cizincům a vlastním národnostním menšinám.

Hlavní důraz práce je položen na následující oddíly. Druhý, s názvem *Imigrace Bulharů do ČR od počátku 90. let 20. století do současnosti*, vcelku i za pomoci řady tabulek a grafů poučeně charakterizuje tzv. novou bulharskou migraci do ČR (starší vlny migrace byly dvě a lze je vymezit zhruba jako starou – do roku 1948 a následně jako novější – 1948–1989), přičemž nechybí ani demografický rozbor, včetně sociálního statutu a vzdělání Bulharů v ČR.

Další prostor je v třetí a čtvrté kapitole věnován navýsost aktuální problematice integrace bulharských imigrantů, následně otázce proměny jejich identity a sebereflexi Bulharů v kulturněhistorickém diskurzu. Zvláště pokus o postižení principu sebereflexe českých Bulharů je v mnoha směrech inovativní.

Pátá kapitola má podtitul *Výzkumná část* a přináší objasnění způsobu plánování a provedení výzkumu, jeho sumarizované a zhodnocené výsledky, které autorka za pomoci dalších kapacit v oboru provedla mezi vybraným vzorkem českých Bulharů.

Kniha obsahuje dostatečné množství relevantní literatury, možná by bylo vhodné připojit i odkazy na texty ze sborníku *Česko-bálgarski kolokvium. Praga 23.–24. maj 2005 g.* (t. 43, kn. 1, Plovdivski universitet „Pajsij Chilendarski“, Plovdiv 2005). V publikaci dále nalezneme bulharské a anglické souhrny a v přílohách také fotografie z archivu autorky, zachycující život bulharské menšiny v ČR. Hodnocená kniha velmi dobře ukazuje, jak lze úspěšně provádět výzkum „vlastní“ etnické skupiny v cizím státě, pokud je pro to nalezena vhodná platforma a podpora.

Jaroslav Otčenášek (EÚ AV ČR, v. v. i.)

Petr Lozoviuk (ed.), ETNICITA A NACIONALISMUS V DISKURZU 20. STOLETÍ. PŘÍSPĚVEK INTELEKTUÁLŮ Z ČESKÝCH ZEMÍ KE STUDIU KOLEKTIVNÍCH IDENTIT. Brno 2012, 244 s.–

Etnicita, nacionalismus či národotvorné procesy jsou po dlouhá desetiletí předmětem zájmu badatelů z nejrůznějších

vědních disciplín. Tomu odpovídá i nepřehledná řádka titulů, mezi nimiž zaujímají specifické místo reprezentativní čítanky s originálními „normativně-kanonickými“ texty. Jedno z takových děl reprezentuje v našem prostředí i recenzovaná publikace.

Čítanka, editorsky připravená Petrem Lozoviukem, představuje dílčí výstup z mezinárodního projektu „Vývoj a realizace koncepce trvalé expozice k dějinám Němců v českých zemích“, který je od roku 2010 realizován drážďanským Institutem saských dějin a etnografie a kulturně vzdělávací společností Collegium Bohemicum z Ústí nad Labem. Právě znalost obou vědeckých prostředí a jejich tradic umocněná dlouholetým studiem německého národopisu z českých zemí stojí v pozadí tohoto díla. Jméno editora je navíc zárukou kvalitně odvedené práce, o čemž svědčí i úvodní přehledová studie („Nečeští čeští“ autoři a jejich reflexe etnické problematiky).

Publikace má v první řadě ambici ukázat širšímu badatelskému prostředí, že Ernest Gellner nebyl jediným teoretikem národa a nacionalismu evropského/světového významu s vazbou na české země. Cílem práce editora je tak snaha přiblížit našemu prostředí „soubor teoreticky zobecňujících textů, jejichž autoři měli v mnohém ohledu formativní vliv“. Vybrané texty na prvním místě spojuje tematizace různě akcentované etnické problematiky, na druhém obdobné osudy autorů, kteří bez výjimky pocházeli z českých zemí, ale v poválečné éře byli nuceni přenést svou aktivitu mimo tehdejší Československo. Lozoviuk zvolil do svého výběru devět studií, z nichž nejstarší od Waltera Kuhna (Výzkum jazykových ostrovů, jeho úkoly a postavení mezi vědami) byla otištěna v západoevropském